

**INTERNATIONAL
JOURNAL**

KNOWLEDGE

Scientific papers

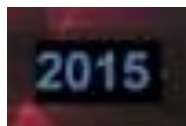
Vol. 11/1

2015

***INTERNATIONAL JOURNAL
SCIENTIFIC PAPERS
VOL 11/1***

4-6 DECEMBER

BANSKO, REPUBLIC OF BULGARIA

2015

INSTITUTE OF KNOWLEDGE MANAGEMENT
SKOPJE, MACEDONIA

KNOWLEDGE

International Journal Scientific and Applicative papers V11/1

Editing Board

PhD Vlado Kambovski, PhD Robert Dimitrovski, PhD Predrag Trajković, PhD Maria Kavdanska, PhD Svetlana Trajković, PhD Zivota Radosavljevik, PhD Margarita Koleva, PhD Mile Matijević, PhD Nonka Mateva, PhD Jugoslav Ziberovski, PhD Rositsa Chobanova, PhD Aleksandar Nikolovski, PhD Jove Kekenovski, PhD Marija Knezevik, PhD Ilija Nasov, PhD Irina Singaveskaya, PhD Nonka Mateva, PhD Dzulijana Tomovska, PhD Oliver Dimitrijevik, PhD Nedzat Koraljik, PhD Nebojsa Pavlovik, PhD Nikolina Ognenska, PhD Dimitrija Popovski, PhD Lisent Bashkurti, PhD Tome Naumov, PhD Trajce Dojcinovski, PhD Jana Merdzanova, PhD Zoran Srzentic, PhD Nikolai Sashkov Cankov

Preparing and correction: Liljana Pushova, Jasmina Dimitrovska

Print: GRAFOPROM – Bitola

Editor: IKM – Skopje

For editor

PhD Robert Dimitrovski

KNOWLEDGE

International Journal Scientific and Applicative Papers V11/1

ISSN 1857-92

SCIENTIFIC COMMITTEE

- President:** Academic, Prof. Vlado Kambovski PhD, President of Macedonian Academy of Science and Arts, Skopje (Macedonia)
- Prof. Robert Dimitrovski PhD, Faculty of Management, MIT University, Skopje (Macedonia)
 - Prof. Zivota Radosavljevik PhD, Dean, Faculty FORCUP, Union University, Belgrade (Serbia)
 - Prof. Rosica Cobanova PhD, Bulgarian Academy of Sciences (Bulgaria)
 - Prof. Ilija Nasov PhD, Research and Development center PLASMA, Skopje (Macedonia)
 - Prof. Aleksandar Nikolovski PhD, Director of PhD Institute, FON University, Skopje (Macedonia)
 - Prof. Anita Trajkovska PhD, Rochester University (USA)
 - Prof. Milan Radosavljevic PhD, Dean, Faculty of strategic and operational management, Union University, Belgrade (Serbia)
 - Prof. Anka Trajkovska Petkoska PhD, UKLO, Faculty of technology and technical sciences, Bitola (Macedonia)
 - Prof. Predrag Trajkovic PhD, JMPNT, (Serbia)
 - Prof. Lidija Tozi PhD, Faculty of Pharmacy, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje (Macedonia)
 - Prof. Bistra Angelovska, Faculty of Medicine, University “Goce Delcev”, Shtip (Macedonia)
 - Prof. Misho Hristovski PhD, Faculty of Veterinary Medicine, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje (Macedonia)
 - Prof. Jove Kekenovski PhD, Faculty of Tourism, UKLO , Bitola (Macedonia)
 - Prof. Sasho Korunoski, Dean, Faculty of Tourism, UKLO, Bitola (Macedonia)
 - Prof. Cvetko Andreevski, Vise rector, Faculty of Tourism, UKLO, Bitola (Macedonia)
 - Prof. Margarita Koleva PhD, Dean, Faculty of Pedagogy, University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
 - Prof. Aleksandar Donchev, MIT University, Faculty of Law, Skopje (Macedonia)
 - Prof. Maria Kavdanska PhD, Faculty of Pedagogy, University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
 - Prof. Marija Knezevic PhD, Academic, Banja Luka, (Bosnia and Herzegovina)
 - Ljupco Naumovski PhD, Forum for Mobility and Research, Bitola (Macedonia)
 - Prof. Oliver Iliev PhD , Faculty of Communication and IT, FON University, Skopje (Macedonia)
 - Prof. Dimitrija Popovski PhD, Faculty of Sport, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje (Macedonia)
 - Prof. Yuri Doroshenko PhD, Dean, Faculty of Economics and Management, Belgorod (Russian Federation)
 - Prof. Sashko Plachkov PhD, Faculty of Pedagogy, University Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
 - Prof. Ivan Petkov PhD, Rector, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)
 - Prof. Vladimir Lazarov PhD, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)
 - Prof. Tosko Krstev PhD, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)
 - Prof. Antoanela Hristova PhD, European Polytechnic University, Pernik (Bulgaria)
 - Prof. Azra Adjajlic – Dedovic PhD, Faculty of criminology and security, Sarajevo (Bosnia & Herzegovina)
 - Prof. Aleksandr Korablev, PhD, Dean, Faculty for economy and management, Saint Petersburg State Forest Technical University, Saint Petersburg (Russian Federation)
 - Prof. Primož Dolenc, PhD, Faculty of Management, Primorska University, Koper (Slovenia)
 - Doc. Igor Stubelj, PhD, PhD, Faculty of Management, Primorska University, Koper (Slovenia)
 - Prof. Hristo Beloiev PhD, Bulgarian Academy of Science, Rector of the University of Rousse (Bulgaria)

- Prof. Venelin Terziev PhD, University of Rouse (Bulgaria)
- Prof. Branko Sotirov PhD, University of Rouse (Bulgaria)
- Prof Karl Schopf, PhD, Akademie fur wissenschaftliche forchung und studium, Wien (Austria)
- Prof. Isa Spahiju PhD, International Balkan University (Macedonia)
- Prof. Volodymyr Denysyuk, PhD, Dobrov Center for Scientific and Technological Potential and History studies at the National Academy of Sciences of Ukraine (Ukraine)
- Prof. Laste Spasovski PhD, Vocational and educational center, Skopje, Macedonia
- Prof. Branislav Simonovic PhD, Faculty of law, Kragujevac (Serbia)
- Prof. Dragan Kokovic PhD, University of Novi Sad, Novi Sad (Serbia)
- Prof. Sasha Kicoshev PhD, University of Novi Sad, Novi Sad (Serbia)
- Prof. Pere Tumbas PhD, Faculty of Economics , University of Novi Sad , Subotica (Serbia)
- Prof. Natalija Kirejenko PhD, Faculty For economic and Business, Institute of Entrepreneurial Activity, Minsk (Belarus)
- Prof. Zoja Katru PhD, Prorector, Euro College, Istanbul (Turkey)
- Prof. Mustafa Kacar PhD, Euro College, Istanbul (Turkey)
- Prof Evgenia Penkova-Pantaleeva PhD, UNWE -Sofia (Bulgaria)
- Prof. Nikolina Ognenska PhD, Faculty of Music, SEU - Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Tihomir Domazet PhD, President of the Croatian Institute for Finance and Accounting
- Prof. Stojan Ivanov Ivanov PhD, Faculty of Public Health and Sport, SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Maja Lubenova Cholakova PhD, Faculty of Public Health and Sport, SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Daniela Ivanova Popova PhD, Faculty of Public Health and Sport, SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Branimir Kampl PhD, Institute SANO, Zagreb (Croatia)
- Prof. Marina Simin PhD, College of professional studies in Management and Business Communication, Sremski Karlovci (Serbia)
- Prof. Miladin Kalinic, College of professional studies in Management and Business Communication, Sremski Karlovci (Serbia)
- Prof. Helmut Shramke PhD, former Head of the University of Vienna Reform Group (Austria)
- Prof. Ahmad Zakeri PhD, University of Wolver Hampton, (United Kingdom)
- Prof. Tzako Pantaleev PhD, NBUniversity , Sofia (Bulgaria)
- Prof. Lisen Bashkurti PhD, Global Vice President of Sun Moon University (Albania)
- Prof. Baki Koleci PhD , University Hadzi Zeka , (Kosovo)
- Prof. Ivana Jelik PhD, University of Podgorica, Faculty of Law, (MNE)
- Prof. Islam Hasani PhD, Kingston University (Bahrein)
- Prof. Rumen Valcovski PhD, Imunolab Sofia (Bulgaria)
- Prof. Jonko Kunchev PhD, University „Cernorizec Hrabar“ - Varna (Bulgaria)
- Prof. Nedjad Korajlic PhD, Faculty of criminology and security, Sarajevo (Bosnia & Herzegovina) - Prof. Alisabri Sabani PhD, Faculty of criminology and security, Sarajevo (Bosnia & Herzegovina)
- Prof. Jova Ateljevic PhD, Faculty of Economy, University of Banja Luka, (Bosnia & Herzegovina)
- Prof. Branislav Simonovic PhD, Faculty of law University of Kragujevac (Serbia)
- Doc. Tatyana Sobolieva PhD, State Higher Education Establishment Vadiym Getman Kiyev National Economic University, Kiyev (Ukraine)
- Prof. Svetlana Trajkovic PhD, High college for professional applied studies, Vranje (Serbia)
- Prof. Suzana Pavlovic PhD, High health – sanitary school for professional studies, Belgrade (Serbia)
- Prof. Zorka Jugovic PhD, High health – sanitary school for professional studies, Belgrade (Serbia)

- Prof. Dragan Marinkovic PhD, High health – sanitary school for professional studies, Belgrade (Serbia)
- Prof. Dusan Ristic, PhD Emeritus – Faculty of Management, Sremski Karlovci (Serbia)
- Prof. Rumen Stefanov, PhD, Dean, Faculty of public health, Medical University of Plovdiv (Bulgaria)
- Prof. Stojna Ristevska PhD, Dean, High Medicine School, Bitola, (Macedonia)
- Prof. Snezana Stoilova, PhD, High Medicine School, Bitola, (Macedonia)
- Prof. Lence Mircevska PhD, High Medicine School, Bitola, (Macedonia)
- Prof. Dzulijana Tomovska, PhD, Dean, Faculty of Biotechnical sciences, Bitola (Macedonia)
- Prof. Mitre Stojanovski PhD, Faculty of Biotechnical sciences, Bitola (Macedonia)
- Prof. Ljupce Kocovski PhD, Faculty of Biotechnical sciences, Bitola (Macedonia)
- Prof. Vasil Zecev PhD, College of tourism, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Nikola Bozkov PhD, College of tourism, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Vasil Pehlivanov PhD, College of tourism, Blagoevgrad (Bulgaria)
- Prof. Oliver Dimitrijevic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
- Prof. Erzika Antic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
- Prof. Jelena Stojanovic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
- Prof. Miodrag Smelcerovic PhD, High medicine school for professional studies “Hipokrat”, Bujanovac (Serbia)
- Doc. Marija Kostić PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Doc. Sandra Živanović PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Doc. Snežana Milićević PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Doc. Nebojsa Pavlovic PhD, Faculty of Hotel Management and Tourism, Vrnjačka Banja (Serbia)
- Prof. Kamal Al-Nakib PhD, College of Business Administration Department, Kingdom University (Bahrain)
- Venus Del Rosario, Arab Open University (Philippines)
- Nishad M. Navaz, Kingdom University (India)

Contents

PROBLEMS AND TRENDS IN SOCIAL DEVELOPMENT AND POLICIES ON EMPLOYMENT AND UNEMPLOYMENT	19
Hristo Beloev D.Sc. Ph.D	19
Venelin Terziev D.Sc. (National Security), D.Sc. (Ec.) Ph.D	19
THE METHOD OF AESTHETICS OF COMMUNICATION IN EDUCATION	29
ON THE RECEPTION OF LITERARY WORK IN TEACHING	29
Prof. Violeta Dimova Ph.D	29
Prof. Mahmut Celik Ph.D	29
STUDENTS' PROFILE IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING WITH TECHNOLOGY - THE CASE IN ALBANIAN SCHOOLS	32
PhD. Olsa Pema	32
INTERACTIVE METHODS OF TRAINING IN PEDAGOGICAL PRACTICE	37
Nicola Vakirlov	37
Maria Becheva PhD	37
Nina Belcheva	37
THE IMPACT OF INCREASED ENTREPRENEURIAL CAPACITIES IN RAISING THE PERFORMANCE OF SME-S IN TRANSITION ECONOMIES	41
Kosovare Ukshini, PhD,	41
Academician Izet Zeqiri	41
APPLICATION OF THE CONCEPT OF LIFELONG LEARNING IN BULGARIA	44
Venelin Terziev Ph.D	44
Ekaterina Arabska Ph.D	44
EDUCATIONAL MISBALANCES:	56
MIRROR IMAGES OF SCHOOL AND HIGHER EDUCATION	56
Assoc. Prof. Alexander Valkov, PhD	56
Assoc Prof. Evgenia Penkova, PhD	56

THE STUDENTS SELF-ASSESSMENT BASED ON STANDARDS DEVELOPS THE TEACHING AND INFLUENCES IN THE LEARNING RESULTS	60
Sonila Tatili.....	60
Prof. Assoc.Dr Tomi Treska.....	60
DISCUSSION ABOUT OPPORTUNITIES FOR LEARNING DECIMALS AND FRACTIONS IN THIRD AND FOURTH GRADE IN BULGARIA	68
Zlatina K. Sharkova Ph.D.	68
HOW “HARD TIMES” STIMULATE REFORMS – THE CASE OF THE BULGARIAN HIGHER EDUCATION	71
Elena Blagoeva-Hazarbassanova	71
COMMUNICATION AS A TOOL FOR EFFECTIVE LEADERSHIP	75
PhD. Assistant, Lazar Arsovski	75
PhD. Mirko Tripunoski.....	75
GENESIS AND FIRST MANIFESTATIONS OF INFORMAL EDUCATION IN BULGARIA	80
Assoc. Prof. Penka Tsoneva, DSc.....	80
EDUCATION FOR DEMOCRATIC CITIZENSHIP AND THE LITERARY APPROACH IN THE FOREIGN LANGUAGE CLASS.....	83
Prof. Elda Talka Ph.D	83
KNOWLEDGE AS A RESOURCE FACILITATING THE TRANSITION OF YOUNG PEOPLE FROM EDUCATION TO EMPLOYMENT	87
Kamelia Petkova, PhD	87
LITERACY, HEALTH AND ECONOMIC FACTORS	92
Assist. Professor Marija Emilija Kukubajska, PhD	92
Sonja Koceva, MA, Ph. Spec.....	92
PROBLEMATIC SITUATION IN THE CONTEXT OF DIDACTIC TEACHING AND LEARNING PROCESS	98
Valentina Chileva Ph.D	98
LEGAL ASPECTS ON THE DEVELOPMENT OF OPEN-END MUTUAL FUNDS IN THE R. of MACEDONIA	101
Nebojsa Cvetanovski, Ph.D.	101

Daniela Cvetanovska, M. A.	101
ASPIRATION TOWARDS REGIONAL AND GLOBAL SECURITY	107
Maja Miskovska Ph.D.....	107
LOCAL GOVERNMENT AND CITIZEN PARTICIPATION AT THE LOCAL LEVEL	112
Prof. Jove Kekenovski, Ph.D	112
CASE STUDY: CONCORDIA MISSION OF THE EUROPEAN UNION AND THE LESSONS LEARNED.....	118
Ivica Josifovic, PhD	118
Zlatko Keskovski, PhD	118
THE MILITANT ISLAMIST IDEOLOGY AS A THREAT TO THE NATIONAL SECURITY OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA	123
m-r Borche Chaminski.....	123
d-r Rina Kirkova	123
d-r Nenad Taneski.....	123
DISCRETIONARY POWERS OF THE ADMINISTRATION – NECESSITY OR FOLDING SCREEN FOR ABUSES	131
Ass. Dejan Vitanski PhD	131
GEOPOLITICAL IMPORTANCE OF MARITIME PASSAGES IN EUROPE	136
Assistant Professor Jordanka Galeva, PhD	136
POST-CONFLICT ROLE OF THE EUROPEAN SECURITY AND	141
DEFENCE POLICY	141
Zlatko Keskovski PhD	141
Ivica Josifovic PhD.....	141
POLEMOLOGICAL AND SECURITY ANALYSIS OF THE REVOLUTIONS IN THE PAST AND TODAY	145
Suzana Kotovchevska PhD	145
Mitko Kotovchevski PhD	145
BUILDING ENTREPRENEURIAL ORGANISATION: BUSINESS PROCESS REENGINEERING FROM A QUALITY PERSPECTIVE.....	149
Branko Nikolovski, assoc. prof. PhD.....	149

SOCIAL MEDIA MARKETING – NEW MARKETING TREND IN THE MODERN LIFESTYLE	154
Sanja Nikolic, PhD.....	154
Sreten Miladinovski, PhD.....	154
UNFAIR COMPETITION AND GRAY ECONOMY.....	158
Assistant Professor. Ph.D. Law Berat Aqifi.....	158
Associate Professor. Ph.D. Law Sasha Dukovski	158
Mr. Drini Grazhdani LLM (Adv).....	158
CREDIT RATINGS, A SOLUTION TO INFORMATION ASYMMETRY IN EMERGING MARKETS (ALBANIA ECONOMY).....	162
Ada Aliaj Ph.D.....	162
Prof. Ilir Hoti Ph.D.....	162
Marsel Aliaj	162
DEVELOPING A FUNCTIONING LABOR MARKET IN BULGARIA	167
Venelin Terziev Ph.D.....	167
Ekaterina Arabska Ph.D.....	167
CAUSE AND EFFECT RELATIONSHIP BETWEEN GOVERNMENT	182
EXPENDITURE AND REVENUE COLLECTION	182
CASE OF ALBANIA	182
Entela Velaj.....	182
Olta Nexhipi.....	182
MEASURING MSE VOLATILITY WITH MBI10 STOCK INDEX	186
Igor Tanturovski PhD	186
ALBANIAN CUSTOMER ATTITUDES TOWARDS FARM FOOD	192
Prof. Edlira Llazo Ph.D.....	192
TECNOLOGICAL TRAINING - REALITIES AND FUTURE.....	196
Branko Sotorov Ph.D	196
Venelin Terziev D.Sc. (National Security), D.Sc. (Ec.) Ph.D	196

RISK ASSESSMENT AND PRICE OF LEASE FOR AN APARTMENT,.....	200
CASE STUDY IN SKOPJE.....	200
Prof. Dr. Blagoja Spirkoski.....	200
Assist.Prof. Dr Radica Dishlieska.....	200
ANALIZA EKONOMIKE NDAJ POLITIKES TATIMORE DHE TE ZAVENDESIMIT	205
Dr.Sc.Shaqir Elezaj	205
OFFICIAL DEVELOPMENT AID IN THE WORLD	209
Dori Pavloska – Gjorgjieska, Ph.D	209
Biljana Buzlevski, PhD	209
Aleksandar Dejanovski, PhD	209
STRUCTURE OF SOURCES OF FUNDING AS A FACTOR FOR COMPETITIVENESS OF THE BUSINESS ENTITIES FROM REPUBLIC OF MACEDONIA	213
Prof. Savo Ashtalkoski, PhD	213
Bardul Tushi, M.Sc	213
Igor Slavkoski, M.Sc.....	213
THE NEW KNOWLEDGE OF CRISIS 2008 AND THE NEW EU BANK UNION IN FUNCTION OF FINANCIAL STABILITY	219
PhD Dance Nikolovska Vrateovska.....	219
Slagana Kostadinovska	219
Emilija Popova.....	219
THE ROLE AND IMPORTANCE OF FINANCIAL DERIVATIVES IN EMERGING ECONOMIES	223
Aleksandar Dejanovski	223
Biljana Buzlevski	223
Jelena Tast.....	223
Aleksandar Stankovic	223
GLASS CEILING AND SOCIAL - ECONOMIC POSITION OF WOMEN IN ALBANIAN ORGANIZATIONS	228
Lina Vaso.....	228

ANALYSIS OF MACEDONIAN PUBLIC HEALTH SYSTEM THROUGH INSTITUTIONAL EXAMPLES	234
Igor Tanturovski PhD	234
PENSION INSURANCES - CASE STUDY OF KOSOVO	239
Myhybije Zallqi Zhara	239
Prof.Ass.Dr.Ibish Mazreku	239
QUALITY MANAGEMENT INITIATIVES AND SOLUTIONS.....	243
FOR SMALL BUSINESS IN TOURISM	243
Branko Nikolovski, assoc. prof. PhD.....	243
SOCIAL POLICIES RENDERING IMPACT ON BULGARIAN LABOR MARKET	248
Venelin Terziev D.Sc. (National Security), D.Sc. (Ec.) Ph.D	248
Ekaterina Arabska Ph.D.....	248
STRUCTURAL EQUATION MODELING WITH LISREL: APPLICATION IN INFORMAL ECONOMY	256
Brunela Trebicka, PhD.....	256
Asoc Prof. Azeta Tartaraj, PhD	256
LENDING CONDITIONS DURING THE GLOBAL ECONOMIC CRISIS	262
Aleksandra Nakevska.....	262
PhD Ljupco Davcev	262
THE LINK BETWEEN CUSTOMER SATISFACTION AND EMPLOYEE SATISFACTION IN RESTAURANT INDUSTRY	266
An analysis of restaurants in Durrës, Albania.....	266
Dr. Olta Nexhipi.....	266
Dr. Osman Metalla.....	266
THE ROLE OF LOCAL CAPACITY ON DECENTRALISATION IMPACT IN ALBANIA	271
Zoica Zharkalli (Kokaveshi)	271
A COMPLEX APPROACH IN THE PREVENTION OF ‘DIABETIC FOOT’ FOR PATIENTS WITH DIABETIC POLYNEUROPATHY IN ADVANCED AND OLD AGE	276
Asst. Dr. Snezhina Georgieva	276

Asst. Varvara Pancheva	276
ALGORITHM FOR COMPUTER-ASSISTED MODELLING OF TRANSVERSE MAXILLOFACIAL ASYMMETRY	280
Tatyana Boeva	280
HOLISTIC APPROACH IN PHYSICAL THERAPY FOR PATIENTS WITH MULTIPLE SCLEROSIS	285
Hristo Boyadzhiev	285
Petya Mitrindzhakova	285
INVESTIGATING STUDENT OPINION IN THE SPECIALTY OF ‘DENTAL TECHNICIAN’ ON ATTITUDES TO OPPORTUNITIES FOR STUDENT MOBILITIES DURING THEIR EDUCATION AT MEDICAL COLLEGE PLOVDIV	290
Slavov Sv.	290
Kasnakova P.....	290
Yankov Sv.....	290
IMPROVEMENT OF THE QUALITY OF LIFE THROUGH THE IMPLEMENTATION OF A PATIENT-CENTERED APPROACH OF PATIENTS WITH CHRONIC CORONARY ARTERY DISEASE	294
Assist. Prof. Marieta Todorova	294
Associate Prof. Gergana Petrova, Ph.D	294
HEALTH PROMOTION IN NURSERIES ON THE TERRITORY	298
OF PLEVEN MUNICIPALITY	298
G. Markova	298
G. Petrova	298
GLOBALIZATION OF COUNTERFEIT MEDICINES WORLDWIDE	303
As. Zlatina Ivanova	303
MISTAKES IN SHORT-TERM VISUAL MEMORY OF PERSONS WITHIN WORKING AGE.	307
Firdes Yusmen, assoc. prof.	307
Silvia Tcvetkova	307
Ivan Petkov	307
QUESTIONNAIRE FOR ASSESSMENT OF EATING DISORDER RISK - A PILOT STUDY ...	313

R. Massaldjieva.....	313
D. Bakova	313
B. Tilov	313
M. Semerdjieva	313
B. Torniova	313
TRAINING IN HOMEOPATHY IN THE MEDICAL UNIVERSITIES OF BULGARIA	318
Assistant prof. engineer Zhivko Peychev	318
THYROID DISORDERS IN PATIENTS WITH HEMATOLOGICAL MALIGNANCIES	321
Nonchev B.	321
Goranova-Marinova V.	321
STUDY OF THE REASONS FOR CHOOSING A PROFESSION BY THE STUDENTS -NURSES	325
Assoc. Prof. Biyanka TorniyovaPh.D.....	325
Senior Lecturer Yordanka Tsokova	325
SOURCE DOMAINS FOR METAPHORS: A COMPARATIVE STUDY OF BULGARIAN AND ENGLISH ANATOMY	330
Ivaylo Dagnev	330
Maria Saykova	330
Maya Yaneva	330
ГОЛЕМИОТ РАЗВОЈ И НАПРЕДОК НА ЕЛЕКТРОНИКАТА И ТЕХНОЛОГИЈАТА ВО ДЕНЕШНО ВРЕМЕ,ДАВА РЕЗУЛТАТИ И НОВИ МОЖНОСТИ ВО МНОГУ МЕДИЦИНСКИ ДИСЦИПЛИНИ , ЗА ПО БРЗИ,ПО ПРЕЦИЗНИ,ПО ВАЛИДНИ И ПОВЕРОДОСТОЈНИ ДИЈАГНОЗИ ВО МНОГУ ОБЛАСТИ ВО МЕДИЦИНАТА	333
Реџеп Емурлаи.....	333
Дритон Селмани.....	333
Рауф Абдиу.....	333
Несет Узаири	333
THE ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGY IN HEALTHCARE	336
Teodora Dimcheva.....	336

SPORT AND PHYSICAL ACTIVITY – WAY OF LIFE AMONG REHABILITATION STUDENTS	340
Nikoleta Nikolova	340
Ivan Gatevski	340
LIMITATION OF DRUG USE THROUGH LEARNING AND SOCIAL SKILLS	345
Rumiana Budjeva, Ph.D.	345
TRANSFORMATION PROCESSES	351
IN THE ATTITUDE TOWARDS ISLAM IN BULGARIA	351
Assoc. Prof. Dr. Veselin Bosakov	351
GLOBALIZATION AND FORMER COMMUNIST COUNTRIES	356
Dr. Goranco Jakimov	356
ENDANGERING THE IMMOVABLE CULTURAL HERITAGE IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA FROM NATURAL DISASTER AND THE NEED FOR MAPPING AND ELABORATING CRITICAL SPOTS	361
Prof. Trajce Nacev Ph.D	361
Assistant Prof. Dragan Veselinov Ph.D	361
ARCHITECTURAL CHARACTER OF SHOPPING CENTERS	365
Prof. Vangjel Dunovski Ph.D	365
MAP ORIENTATION	370
Associate prof. Gabriela Kirova PhD	370
BREEDING AND SELECTION OF HONEY BEES RESISTANT TO DISEASES CAUSED BY VIRUSES, BACTERIA AND PARASITES	374
Prof. Dr. Rumen Valchovski	374
Dr. Jordan Manasiev	374
Dr. Ivo Sirakov	374
Galina Hristovska MA	374
Prof. Romel Velez PhD	374
Prof. Dr. Miso Hristovski	374
NEW FLEXIBLE APPROACH TO TEACHING VETERINARY TOXICOLOGY	377

Prof. Romel VeleV Ph.D	377
Prof. Misho Hristovski Ph.D.....	377
DOES THE FORECAST MANAGERIAL EFFECT IN ORGANIZATIONAL PERFORMANCE?	379
Erisa Musabelli	379
TEACHERS` FEEDBACK AND STUDENTS' PREFERENCES ON SECOND LANGUAGE LEARNING: A CASE STUDY	382
Isa Spahiu Ph.D.....	382
Edita Kamberi-Spahiu, MA	382
ASSESSING PRAGMATIC COMPETENCE OF ENGLISH AND GERMAN	389
FOREIGN LANGUAGE STUDENTS.....	389
Biljana Ivanovska.....	389
Nina Daskalovska	389
Marija Kusevska	389
Tatjana Ulanska	389
BIRDS: MYTHICAL SYMBOL OF MIGRATION, BEAUTY AND BESTIALITY	393
Assist. Professor Marija Emilija Kukubajska, PhD	393
CULTURAL MODELS THROUGH THE PRISM OF LANGUAGE	398
Violeta Nikolovska Ph.D	398
MAKING TRANSLATABILITY MATRIX.....	403
Vesna Milevska.....	403
ON ADJECTIVES USE AND CLASSIFICATION IN ENGLISH AND ALBANIAN LANGUAGE	406
Dr. Suzana Samarxhiu	406
ADOLESCENCE IN THE LITERATURE FOR YOUNG ADULT OF TOME ARSOVSKI	411
Prof. Jovanka Denkova Ph.D	411
A CONTRASTIVE ANALYSIS OF THE LINGUISTIC TRANSFER FROM L1 TO L2: STRATEGIES TO PROCESS EFL WRITING.....	419
Dr. Juliana Çyfeku	419

LANGUAGE POLICY DYNAMICS AND MULTILINGUAL COMMUNICATIVE COMPETENCE.....	424
Assoc. Prof. Anna Georgieva.....	424
Asst. Prof. Iliyana Simeonova	424
DO TESTS HAVE AN IMPACT ON KNOWLEDGE RETENTION? A STUDY CASE IN THE ALBANIAN PRIMARY SCHOOLS	429
Dr. Erinda Papa.....	429
KNOWLEDGE IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING AND LEARNING.NEW SKILLS FOR TEACHERS OF XXI CENTURY	434
Prof.Eliona Naço.....	434
ALBANIAN LANGUAGE UNDER THE MAGIC OF ROMANTIC AUTHOR’S PEN.....	437
Greta Jani Ph.D	437
PERSONAL NAMES IN TURKISH AND MACEDONIAN.....	442
SCHOOLBOOKS IN MACEDONIA	442
Prof. Marija Leontik.....	442
A FUNCTIONAL APPROACH TO PHRASEOLOGY	447
Dr. Suela Koça.....	447
Dr. Erinda Papa.....	447
VEÇORI GJUHËSORE TË LEKSIKUT TË SË FOLMES SË QYTETIT TË ELBASANIT NË DITËT E SOTME - NJË KËNDVËSHTRIM SOCIOLOGJIK.....	451
Dr. Manola Kaçi (Myrta)	451
STRATEGIES OF VOCABULARY ACQUISITION: THE ROLE OF TEACHERS IN USING ANTONYMS AS A TECHNIQUE OF VOCABULARY REINFORCEMENT AT DIFFERENT LEVELS OF ENGLISH LEARNING	456
Dr. Ekaterina Strati	456
RHYTHMICAL CODE AND HISTORICAL DEVELOPMENT	460
Liuba Zlatkova, PhD.....	460
SLAVONIC MUSIC THROUGH THE MIDDLE AGES.....	463
Assoc. Prof. Margarita Gencheva	463
THE DESTRUCTION OF A MYTH IN NORMAN MAILER’S <i>AMERICAN DREAM</i>	466

Dr. Marsela Turku.....	466
THE INCLUSION OF THE SPECIAL NEEDS CHILDREN AND THEIR PROBLEMS FACING THE ALBANIA SCHOOL	472
Doc.Dr. Ambera Duka (Ferri).....	472
MSc. Ermira Tati,	472
IMPROVING THE KNOWLEDGE OF VISUOCONSTRUCTIVE IMPAIRMENTS IN DEMENTIA – RELIABILITY OF A SCALE FOR HUMAN FIGURE DRAWING.....	478
Radka Massaldjieva	478
REFERENCE TO THE ANALYSIS OF PROSE TEXT FROM THE ASPECT OF THE ABILITY TO DETERMINE THE NARRATION AND ANALYSIS OF SONATA FROM THE ASPECT OF SKILLS FOR PIANO	483
MA Milena Ristova- Mihajlovska.....	483
Prof. MA Angele Mihailovski.....	483
ОПШТО ЗА МЕНАЏМЕНТОТ КАКО НАУКА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА.....	487
Проф. д-р Владо Велкоски	487
ПОСТАВЕНОСТ И ДИЗАЈНИРАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКАТА СТРУКТУРА И СИСТЕМИ	490
Проф. д-р Владо Велкоски	490

GEOPOLITICAL IMPORTANCE OF MARITIME PASSAGES IN EUROPE

Assistant Professor Jordanka Galeva, PhD

Megjunaroden Slavjanski Univerzitet-Sveti Nikole-Bitola, Republic of Macedonia
dance.galeva@gmail.com

Abstract: There are numerous straits and channels in the world, but strategically important are those that are obligatory and not avoidable for transit of goods. In European context there are different crossing points that connect states and continents, through a shortened route, representing important and valuable for transit of energetic resources. This paper provides detailed description of the European straits and channels as well as daily and yearly data on the transit of oil and oil products.

Key words: Geopolitics, straits, Baltic Sea, Mediterranean Sea, energetic resources

ГЕОПОЛИТИЧКО ЗНАЧЕЊЕ НА МОРСКИТЕ ПРЕМИНИ ВО ЕВРОПА

Доцент Д-р Јорданка Галева

Меѓународен Славјански Универзитет-Свети Николе-Битола, Република Македонија
dance.galeva@gmail.com

Резиме: Во светот постојат безброј морски теснеци и канали, но од стратешко значење се сметаат оние кои се неизбежни и вооедно obligаторни за бродскиот трговски сообраќај. Во европски контекст постојат повеќе вакви премини, клучни за поврзување на државите и континентите по скратена рута и пред сè значајни за транзитот на енергетските ресурси. Во трудот е даден детален опис на европските протоци и канали и податоци за транзитот на нафта и нафтени производи на дневно и годишно ниво.

Клучни зборови: Геополитика, протоци, Балтичко море, Средоземно море, енергетски ресурси

1. ГЕОГРАФСКА МЕСТОПОЛОЖБА НА ЕВРОПСКИТЕ МОРИЊА

Европскиот континент се наоѓа на северната хемисфера од земјината топка и се простира на територија која на исток граничи со азискиот континент, на југ преку Средоземното море со афричкиот континент и земјите од Средниот исток, на запад европските брегови излегуваат на Атлантскиот океан, додека оние на северниот дел од континентот, на Северното ледено море. Територијата на Европа е поделена помеѓу 48 држави, (од кои териториите на Русија, Турција и Казакстан се простираат како на европскиот, така и на азискиот континент) распоредени во различни планински, низински, вулкански и приморски предели. Благодарение на водената пенетрација во континенталната маса, во Европа се создадени бројни острови, полуострови, заливи, канали, теснеци и внатрешни мориња.

Во Северниот леден океан кој уште се вика и Арктички океан или Северно поларно море спаѓаат 13 мориња, од кои Норвешкото, Беренцовото и Белото море се сметаат за европски мориња. Овој океан се простира околу Северниот пол и преку Норвешкото и Северното море и каналите Скагерак и Категат се поврзува со Балтичкото море, додека преку каналот Ла Манш, се поврзува со Атлантскиот океан. Атлантскиот океан пак, граничи со западниот дел на Европа и преку теснецот Гибралтар навлегува во водите на Средоземното море, кое се наоѓа на јужниот дел на Европа и граничи со државите од Северна Африка и Средниот Исток. Неговата површина претставува само 0,7% од светските води и истото се смета за затворено море. Опкружено е со околу 46.000 километри копно и во неговите води се вклучуваат и водите на Лигуриското, Тиренското, Јадранското, Јонското и Егејското море, а преку турските теснеци, Дарданели и Босфорот се поврзува со Мраморното и Црното море. Средоземното море на југот, заедно со Балтичкото море на северот, претставуваат значајни стратешки места кои ги поврзуваат не само државите од Европа, туку и самата Европа со другите континенти

Слика број 1: Картата на Европа

Извор: Atlas of Europe

<http://jfb-levage.com/tag-atlas-of-europe.html>

Балтичкото море се простира на површина од 420.000 километри квадратни, и ги заплискува бреговите на земјите од Балтичкиот регион, во чии рамки влегуваат Финска, Шведска, Естонија, Литванија, Латвија, Русија, Полска, Германија и Данска. Во северниот дел на неговите води се формира Ботничкиот залив (пomeѓу Шведска и Финска), на источниот дел се наоѓа Финскиот залив (сместен помеѓу Финска, Русија и Естонија), а југозападно од Финскиот залив се наоѓа Ришкиот залив (сместен помеѓу Естонија и Латвија). Преку протоците Ересунд (пomeѓу данскиот остров Зеланд и шведската покраина Сканија), Големиот Белт (пomeѓу островите Зеланд и Фин) и Малиот Белт (пomeѓу полуостровот Јиланд и островот Фин), Балтичкото море се поврзува со каналите Категат и Скагерак кои претставуваат мостови за поврзување со Северното море. Имено каналот Категат е сместен помеѓу Данска и Шведска и северно се надоврзува на каналот Скагерак кој се наоѓа помеѓу Данска и Норвешка и овозможува спојување со Северното море. Југозападно од овие канали и протокот Ересунд, се наоѓа и вештачкиот канал Киел (пomeѓу Килскиот залив и германскиот град Брунсбittel во Северното море). Преку овој канал се овозможува излез на Северното море, (по скратена рута која заштедува околу 520 километри пат), а оттука во северен правец кон Норвешкото море или во јужен правец преку теснецот Довер и каналот Ла Манш (кој се наоѓа помеѓу Франција и Велика Британија) се стигнува до Атлантскиот океан.

Балтичкото море на север, заедно со Средоземното море на југот, заради својата местоположба се сметаат за стратешки места и претставуваат природен мост помеѓу бројни држави (во случајот со Балтичкото море) и помеѓу три континенти (во случајот со Средоземното море). „Мостот“, кој на југот од Европа ги поврзува различните држави и континенти, има свои „завршетоци“, кои исто така се од големо значење и се однесуваат на природните и вештачки морски теснeci, односно протоци. На западниот дел, водите на Средоземното море се спојуваат со Атлантскиот океан преку теснецот Гибралтар, на југ со водите на Црвеното море преку Суецкиот канал (а оттука преку каналот Баб ел-Мандеб со Индискиот Океан), додека на исток преку Дарданелите и Босфорот со водите на Мраморното и Црното море. Мраморното море кое се простира на површина од 11.472 километри квадратни и е сместено помеѓу двата турски теснeci, претставува стратешко значајно место исто колку и самите теснeci. Црното море пак, е многу поголемо по својата површина и се простира на 420.000 километри квадратни и има волумен од 514.500 километри кубни и заедно со Азовското Море, со кое се поврзува преку теснецот Керч, претставуваат мост помеѓу азиjsкиот и европскиот континент.

2. ГЕОПОЛИТИЧКОТО ЗНАЧЕЊЕ НА ТЕСНЕЦИТЕ И КАНАЛИТЕ ВО ЕВРОПСКИТЕ МОРИЊА

Горенаведените мориња, заедно со нивните канали и протоци имаат големо геополитичко значење. Нивната географска местоположба е битна од политичка, економска и безбедносна гледна точка и на истите им дава епитет на места со глобално значење за меѓународниот транзит на енергетски ресурси и други видови производи.

На северниот дел од Европа постојат повеќе клучни места, битни за бродскиот транспорт кој се спроведува низ водите на Норвешкото, Северното и Балтичкото море. Додека значењето на Северното и Норвешкото море произлегува од големата фреквентност на трговски сообраќај и бројните платформи за вадење на нафта, геополитичкото значење на Балтичкото море потекнува од неговата местоположба,

преку чии води се поврзуваат копната на 9 држави. Не помалку битни, а можеби и повеќе значајни се неговите теснеци и канали кои овозможуваат поврзување на овие држави со водите на Северното море и Атлантскиот океан.

Првиот теснец на кој се наидува, пловејќи од исток кон запад по водите на Балтичкото море, во правец кон Северното море, е теснецот Ересунд кој го дели данскиот остров Селанд од Шведското копно и има должина од 70 километри, а ширина од 3 до 30 километри. Други тесенци или протоци на иста должина, западно од Ересунд се, Големиот Белт, кој се наоѓа помеѓу островите Фин е Селанд, со должина од 60 километри, а ширина од 16 до 30 километри и Малиот Белт, кој е долг 52 километри, а широк од 0,7 до 15 километри и е сместен помеѓу полуостровот Јиланд и островот Фин. Преку овие теснеци Балтичкото море продолжува до каналот Категат кој заедно со каналот Скагерак претставуваат природен мост помеѓу Балтичкото и Северното море. Категат каналот е долг 200 километри, а широк, во долниот дел 50 километри, а во горниот дел 100 километри. Овој канал наоѓа помеѓу полуостровот Јиланд и западниот брег на јужниот дел од Шведска. Преку овој канал и каналот Скагерак кој се наоѓа помеѓу северозападниот брег на полуостровот Јиланд и јужниот брег на Норвешка, со должина од 220 километри, а ширина од 100 до 150 километри, Балтичкото море се поврзува со Северното море. Другата алтернатива на поврзување помеѓу овие две мориња се овозможува преку вештачкиот канал Киел кој е долг 98 километри и го поврзува Балтичкото со Северното море, уште од 1895 година, најпрвин за воени цели, а потоа за трговски транспорт.

Слика број 2: Данските протоци и канали

Извор: <http://www.eoearth.org/view/article/51cbfbb17896bb431f6c0286/>

Според статистичките податоци на United State Energy Information Administration, низ данските теснеци во 2013 година транзитирала сурова нафта и нафтени производи во износ од 3.3 милиони барели дневно, во 2012 година 3.1 милиони барели, во 2011 година 3.3 милиони барели, во 2010 година 3.2 милиони барели, во 2009 година 3.0 милиони барели, во 2008 година 2.8 милиони барели и во 2007 година 3.2 милиони барели сурова нафта и нафтени производи⁸⁶. Овие теснеци имено се најмногу битни заради транспортот на руската нафта кон Европа, кои воедно ги прави и конкурентни места во оваа сфера од трговијата.

Друг битен премин за воден транспорт претставува Килскиот канал, кој според неговиот официјален портал е најфреквентен светски канал. Бројките покажуваат варијација во последните години, со раст, па едногодишен пад и повторно раст на транзит на бродски пловила. Имено според статистичките бројки на дневна база низ овој канал преминуваат 89 бродови дневно, а регистриран е годишен транзит на 31.933 бродови во 2010 година, 33.522 бродови во 2011 година, 34.979 бродови во 2012 година, 30.948 бродови во 2013 година и 32.589 бродови во 2014 година⁸⁷.

Доколку од Северното море би се движеле по скратен пат кон Атлантикот и државите чии брегови излегуваат на овој океан, рутата води кон Доверскиот или Калеански проток (неговиот најширок дел достигнува ширина од 34 километри, додека неговиот најтесен дел изнесува 6 километри) кој го претставува и најтесниот дел на каналот Ла Манш, кој пак е долг околу 563 километри, а широк околу 240 километри. Најголемиот дел од бродскиот сообраќај помеѓу Атлантскиот океан и Северното и Балтичкото море минува преку овој теснец, правејќи од него еден од најпрометните сообраќајни рути

⁸⁶http://www.eia.gov/beta/international/analysis_includes/special_topics/World_Oil_Transit_Chokepoints/wotc.pdf

⁸⁷<http://www.kiel-canal.org/english.htm>

(25% од светската поморска трговија) со транзит на 600 трговски бродови дневно и 40 милиони тони сурова нафта годишно⁸⁸.

Спротивно од Балтичкото море, на јужната страна на европскиот континент се наоѓа Средоземното море, кое преку неколку теснеци се поврзува со: Атлантскиот океан, Црното море и Црвеното Море. Скоро една четвртина од светската нафта (350 милиони тони годишно) транзитира преку Средоземното море. Излезите или влезовите во Средоземното море претставуваат врата за транзит, преку која Европа се поврзува со Истокот, преку турските теснеци, со југоистокот преку Суецкиот канал, со излез кон Црвеното море и кон Индискиот океан и на запад кон Атлантскиот океан преку теснецот Гибралтар.

Слика број 3: Гибралтарскиот и турските теснеци во Средоземното море

Извор: Encyclopedia of answers

<http://www.herebeans.com/2011/06/why-mediterranean-sea-is-named-so.html>

Гибралтар е средоземен проток долг 64 километри, односно водена површина која ги поврзува шпанските и британски копна (енклавата Гибралтар) со мароканските и шпански брегови (енклавата Кеута). Пред отворањето на Суецкиот канал во 1869 година, Гибралтарскиот теснец претставувал единствен премин за средоземните пристаништа кон светот. Познат е по густината на сообраќај, со 100.000 пловила годишно кои транспортираат повеќе од 200 милиони тони нафта годишно. За разлика од Гибралтарскиот теснец, Суецкиот канал е вештачки канал, со должина од 190 километри, кој ги поврзува Средоземното море и Суецкиот залив, односно Црвеното море, а оттаму преку теснецот Баб ел-Мандеб овозможува поврзување со Индискиот океан. Како алтернатива за транзит на нафта во овој регион се користи и нафотводот Сумед, долг 320 километри, отворен во 1977 година, низ кој се спроведува транспорт од регионот на Персискиот залив преку каналот Баб ел-Мандеб и Суецкиот залив, се до Средоземното море, со излез близу Александрија, во Египет. Овие два премина имаат големо значење за меѓународниот сообраќај на нафта и природен гас која се транспортира од Персискиот залив, како и за трговија на природниот гас кој се транспортира кон Европа и Северна Америка. Бројките покажуваат дека на дневно ниво во 2007 година низ овие премини се транспортирале 4.7 милиони барели сурова нафта и нафтени производи, во 2008 година 4.6 милиони барели, во 2009 година 3.0 милиони барели, во 2010 година 3.1 милиони барели, во 2011 година 3.8 милиони барели, во 2012 година 4.5 милиони барели и во 2013 година 4.6 милиони барели сурова нафта и нафтени производи⁸⁹. Покрај овие податоците за транзит на сурова нафта и нафтени производи, бројките покажуваат дека во 2012 година низ Суецкиот канал транзитирал околу 13% од продадениот природен гас на светско ниво.

Босфорот и Дарданелите, исто како и горенаведените протоци имаат големо значење за меѓународниот трговски сообраќај. Босфорот е долг 31,7 километри, а широк од 550 до 3000 метри, и го поврзува Црното со Мраморното море и преку Дарданелите (долг 62 километри и широк од 1250 метри до 8 километри) овозможува излез на Егејското, односно Средоземното море. Овие теснеци претставуваат битни точки за транзит, не само за поврзување на државите чии води ги заплискува Црното Море, туку и за поврзување со Каспискиот регион од каде се пренесуваат нафтени ресурси и природен гас кон западниот и јужниот дел на Европа. Според статистиките, овие два теснеци се место со

⁸⁸ http://safeshippingbc.ca/?page_id=253

⁸⁹ http://www.eia.gov/beta/international/analysis_includes/special_topics/World_Oil_Transit_Chokepoints/wotc.pdf

најфреквентен сообраќај, со годишен премин на 50.000 пловила од кои 5.500 нафтени танкери. Според бројките во 2007 и во 2008 година, на дневно ниво е регистриран транзит од 2.7 милиони барели нафта и нафтени производи, во секоја година поединечно, во 2009 и 2010 година 2.9 милиони барели, во 2011 година 3.0 милиони барели, во 2012 и 2013 година 2.9 милиони барели сурова нафта и нафтени производи⁹⁰.

3. ЗАКЛУЧОК

Од горенаведените податоци може да се заклучи дека теснеците и каналите на морињата, како битни точки за транспорт имаат големо значење од геополитички аспект за земјите кои снабдуваат и земјите кои се снабдувани со нафта и други енергетски ресурси. Нивното значење произлегува од местоположбата, од нивната димензија, облигаторност на премин и од скратената рута кои ја нудат, а директно влијае врз цената на транспортот. Балтичкото море и неговите протоци во овој случај се битни за транспорт на руската нафта, додека Медитеранското море и неговите тесенци и канали, се значајни за транспорт како на руската нафта и гас така и за нафтата која доаѓа од каспискиот регион, односно Средниот исток.

4. ЛИТЕРАТУРА

- [1] Treccani, Enciclopedia Italiana
- [2] U.S. Energy Information Administration
- [3] Encyclopedia of answers
- [4] <http://www.treccani.it/enciclopedia/>
- [5] <http://www.eia.gov/>
- [6] <http://www.herebeanswers.com/2011/06/why-mediterranean-sea-is-named-so.html>
- [7] <http://www.kiel-canal.org/english.htm>
- [8] <http://jfb-levage.com/tag-atlas-of-europe.html>
- [9] <http://www.eoearth.org>
- [10] http://safeshippingbc.ca/?page_id=253

⁹⁰ Идем